

delse. Loven kan altsaa kun komme til at indeholde, at dens Bestemmelser gennemføres, saasnart som det er muligt, og dette maa ogsaa blive Tilfældet med Hensyn til den nysnævnte Foranstaltnings Gjennemførelse; den vil blive gennemført, hvor Ministeriet finder, at der aabnes en naturlig Udgang dertil. — Dette er Hovedbestemmelserne i Lovforslaget, og jeg skal saa meget mindre opholde mig længere derved, som der er tilføjet det overordentligt udførlige Motiver, hvilke, som jeg ialtsald troer, ville give al fornøden Oplysning; navnlig ville de tilstrækkelig vise det Standpunkt, Ministeriet er gaaet ud fra. Det fjerde Lovforslag, som jeg ligeledes skal have den Ære at forelægge det høie Thing, angaaer Omordningen af Landsbypræsternes Lønning og Dyrertelsen af en kirkelig Pensions- og Hjælpefond. Hvad dette Spørgsmaal angaaer, kan der vistnok paa ingen Maade siges det Samme, som med Hensyn til det foregaaende, at det skulde være nyt for Rigsdagen. Spørgsmaalet om Geistlighedens Lønningsforhold er jo meget ofte bragt under Forhandling i de lovgivende Forsamlinger, det er i sin Tid blevet indbragt her i Folkethinget gennem et Forslag fra den daværende Kirkeminister, og det er senere gjentagne Gange blevet indbragt gennem det private Initiativ. Men det er dog aldrig endnu her i Folkethinget naaet længere end til Slutningen af 1ste Behandling og Nedsættelsen af et Udvalg, det har endnu ikke foreligget til 2den Behandling her i Thinget, hvor der derimod fra de forskjellige Udvalg er fremkommet Betænkninger, og det tildeels meget udførlige Betænkninger, som dog navnlig have haaret Bidnesbyrd om den overordentlig store Meningsforskjellighed, der allerede var tilstede i disse Udvalg. I det andet Thing har dette Spørgsmaal ogsaa foreligget, dog, saavidt jeg veed, kun een Gang, nemlig ligeledes indbragt ved Forslag fra den daværende Kirkeminister, og der havde det forsaavidt Held med sig, som det naaede gennem alle tre Behandlinger, men det havde tillige det Uheld at blive forkastet ved 3die Behandling. Dette er fleet for omtrent ti Aar siden. Senest har nu dette Spørgsmaal været

forhandlet og udførligt forhandlet i den Commission, der ved allerhøieste Resolution af 18de Juni 1868 blev nedsat til Overveielse af forskjellige kirkelige Anliggender. Ogsaa i denne Commission viste der sig forskjellige Anskuelser, men der samlede dog her til Slutning en overveiende Majoritet om et Forslag, der ikke vil kunne betragtes som egentlig nyt i sine Hovedbestanddele, og heller ikke vil kunne være Rigsdagen ubekjendt, thi det havde som sagt allerede i sine væsentlige Hovedtræk foreligget under en af de Behandlinger, som denne Sag havde havt her i Thinget gennem et af de Forslag, der i et af de forskjellige Udvalg var kommet frem. Det blev nu optaget og yderligere udført af dette Fleertal i Commissionen. Jeg skal her blot antyde som Hovedcharakter eller Hovedtræk deri, at dette Forslag gaaer ud paa ved Afdrag af den Deel af Indtægten, hvormed de bedste Kald overfløede et vist i Lovforslaget fastsat Maximum, i Forbindelse med Overflødet af Dispetienden at danne en kirkelig Pensions- og Hjælpefond, saaledes at der af denne Fond skulde udredes, hvad der behøves deels til at bringe de allerflettest og lavest lønede Præsteembeder op til et passende Minimum, og deels til i det Hele taget at fritage Præsteembederne fra den saa tidt overordentlig besværlige, aldeles uberegnelige og meget hazardøse Byrde, som nu er tilstede derved, at Pensionsbyrden baade til Præsterne og disses Efterladte bliver, ialtsald for en væsentlig Deel, lagt paa Kaldet selv, et Forhold, hvis uheldige og uhyggelige Bessaffenhed i visse givne Tilfælde ikke behøver nærmere at beskrives. Dernæst var der ogsaa en anden Hovedafgift, hvorom noget Egnende kunde gjælde, nemlig at den kunde falde meget tungt og meget ulige og aldeles tilfældigt paa Mange. Det var de større Laan, som maatte optages til Ombygning eller Opbygning af Præstegaardene og deres Bygninger eller til andre Fornødenheder ved Kaldet. Af denne Pensions- og Hjælpefond skulde saaledes hele den førstnævnte Pensionsbyrde være at afholde og idetmindste en meget væsentlig Part, nemlig Halvdelen af de Byrder, der vilde blive lagte paa Kaldet ved Byggelaan eller deslige. Dette